

JAK MÍŠA S MILOŠEM NÁHLE DOSPĚLI

Ve škole i na hřišti byli Míša zvaný Mišák a Miloš, přezdíváný Mikeš, nerozluční kamarádi a tvořili známou dvojici, jakých je kolem nás jako sněhových vloček na Ladových obrázcích. Jejich přezdívky byly odvozeny z křestních jmen a v náhodě, že se podobaly známé Disneyho postavičce, nehledejme skutečně nic jiného, než právě náhodu. Kdo ví, jestli v době jejich mládí k nim vůbec stačil Myšák Mickey vůbec dorazit a tak vlastně nechtěně předběhli i Ameriku, aniž si toho někdo ze spolužáků, rodičů a dokonce i kantorů všiml.

I když chodili do stejné třídy, Mišák byl od nepaměti vždycky větší, silnější a drzejší. Mikeš jeho přednosti obdivoval zvláště v poslední době, kdy se Mišákovi začaly zřetelně rýsovat po těle svalové skupiny ne nepodobné těm, jaké nabízely fotografie borců v sokolském zpravodaji. Naolejovaní svalovci se na osvětlených podiích zatím nenadouvali a tak kluci neměli ani možnost si v tomto směru vypěstovat komplexy méněcennosti.

Mikešovi se zatím po těle nerýsovalo nic, ale zato měl plno romantických nápadů. Už ve věku, kdy samostatně přečetl svoji první knížku, kterou byl Ferda mravenec, zmocnil se na půdě odložené brašny a vybavil ji kleštěmi a kladívkem. Takto vyzbrojen nabízel svému nejbližšímu okolí opravy všeho druhu aniž tušil, že jednou přijde doba, kdy na opravu žádného druhu opraváře neseženete. S postupným rozvojem osobnosti doporučoval tlupě neinformovaných vesnických kluků uspořádat na místním sokolském cvičišti malou kopii olympijských her, založit po vzoru Rychlých šípů skupinu Rychlonožka a v neposlední řadě snil po shlédnutí filmu o Jánošíkovi o trvalém pobytu na zalesněné Kobylí Horce, spojeném s přeskakováním vysoko plápolajícího ohně. Nápady, které s ním cloumaly, byly sice na vysoké intelektuální úrovni, ale k realitě neměly blíž, než má tanečnická dožínková zábava k moskevské baletní scéně.

Mišák jeho nápady přehlížel a nikdy kvůli nim Mikeše ani trošku nepochválil. Možná je nechápal, ale dost možná mu nic neříkaly, protože v sobě neměl kousek romantické duše. Jeho jednání bylo už od přírody přísně pragmatické a nic bych za to nedal, že v dospělosti nastoupil politickou dráhu. Za svůj největší společenský úspěch té doby pokládal změnu svého pracovního zařazení v době žní. Letos definitivně skončil s pletením povřísel, sbíráním klásků a podobnými dětskými profesemi a po prvé nastoupil přímo do prachu, hluku a divokého kvaltování k mlátičce.

Z uvedených náznaků nikdo v okolí kdovíjaké změny nevyvozoval, ale ti zkušení bezpečně vytušili, že se něco děje i když zatím nedokázali říct nic přesnějšího. S jistotou se ale dalo poznat, že signály dospívání, zaznamenané u Mikeše, nebyly zdaleka tak výrazné. Po pravdě řečeno nebylo ani teď na naší dvojici skoro nic, co by stálo za pozornost a když zapomeneme na ty jejich přezdívky, pak nenajdeme důvod si jich vůbec všimnout a tím méně o nich dokonce psát. Jenže to se mělo zanedlouho úplně změnit.

Zatím jen kradli hrušky z horního konce, prali se s kluky z dolního konce a jedenkrát nechtěně vyrazili obě horní jedničky způsobnému Vladimíru Hanáčkovi, který se nešťastnou náhodou připlétl do jejich hry na ruskou ruletu. Náhodné přehazování kamene z jedné strany fůry se senem na druhou muselo podle teorie pravděpodobnosti jednou skončit špatně.

Nejslavnějšími se však stali úrazem hlavy spolužáka Šmerdy konvičkou s pivem. Tentokrát nešlo o pitomost, jakou je ruská ruleta, ale přímo o vědecký pokus. Naše dospívající dvojice právě transportovala Mikešovým rodičům čtyři točené v plechové konvičce, když se Mikeš rozhodl ověřit platnost poučky o odstředivé síle. Mišák totiž nevěřil, že se dá konvička roztočit tak, že se z ní pivo nevylije. Tentokrát se ale pivo opravdu vylilo, protože dráhu rotující konvičky včas neopustil pomalý spolužák Šmerda. Tím ovšem rychlost i odstředivá síla poklesly pod potřebnou mez, vylité pivo si obratem doma odskákal Mikeš a zafašovanou hlavu postiženého Šmerdy následujícího dne ve škole oba.

Tak rostli dlouhá léta, jako stromy lese a nikde žádný rozumný čin. Jejich školní prospěch byl dobrý až dostatečný, domácí povinnosti plnili liknavě a výhradně pod nátlakem. Ani hodiny houslí u pana řídícího nenavštěvovali s nadšením a pravidelně. Ve špatnostech se vzájemně podporovali a jen stěží bylo určit jejich opravdového původce. Někdy svodům odolali, častěji však ctili známé pravidlo, totiž že pokušení se nejlépe zbavíme, když mu podlehneme. Nejčastěji podlehli oba výtečníci při rozhodování, jestli housle nebo fotbal, ale v tomto souboji asi vždycky podlehla a v budoucnosti ještě podlehne drtivá většina vyvíjející se mužské populace.

Obyvatelům vesnice splývali Mišák s Mikešem s ostatními mládežníky podobného věku a dokonce ani jinak často frekventovanou větu, totiž že rostou pro kriminál, neslychali od rodičů a sousedů častěji, než ostatní. Samotní kluci si ale obyčejní a nevýrazní nepřipadali. Spíš naopak. Denně prožívali pestrá dobrodružství, jejichž pointy se s přibývajícímí léty měnily a někdy kolem čtrnáctého roku života dokonce začali uznávat existenci opačného pohlaví i když, pravda, své sestry a spolužačky, zaregistrovali už daleko dřív. S děvčaty a o děvčatech se stejně jako všichni ostatní kluci zásadně nebavili a když, tak s pořádně zvýrazněným despektem. V přibližně stejnou dobu si všimli také svých okopaných tenisek, černých nehtů na rukou a hlubokého rozkroku u kalhot po starších bratrech. Ani přes uši natažená zelená zmijovka jim najednou nebyla dost moderní. Zvláště hloupě si v ní připadal Mišák, který vlivem nějaké zvláštní náhody potkával pravidelně ráno před školou o rok starší školníkovu Milušku.

Pod vlivem jakéhosi slabého, neznámého, ale přece jen zachytitelného duševního rozpoložení se podle svého dávného zvyku vydali kolem zahrad k řece, aniž tušili, jak významný okamžik, ba téměř přerod, je dnes čeká. Přerod, proti kterému jsou maturita, promoce, svatba a možná dokonce i vlastní pohřeb docela fádním a mdlým životním zážitkem.

Cestou jen tak ze zvyku něco utrhlí v přilehlých zahradách, ale štěstí jim tentokrát docela přálo. Byli sice nuceni nejmíň dvakrát zrychlit, když už nechceme připustit vzhledem k jejich částečné dospělosti, že se museli rozběhnout, ale nebylo to zase nic zvláštního. Dosavadní život je naučil patričné ostražitosti a byli připraveni jakoukoliv akci bleskově přerušit a po způsobu běžců na krátké tratě bez váhání odstartovat. Šlo o živočišný pud sebezáchrany a ani Mišák, ani Mikeš často nestačili uvažovat o tom, jestli nejsou náhodou nevinní. Jakmile cítili ze strany dospělých nebezpečí, prchali vždycky, věrni dávným přírodním zákonům.

Tentokrát už ale došli na louku a po prošlápnuté stezce pokračovali ke smrkovému lesu, kde hodlali, částečně narušeni brakovou literaturou, vyzkoušet čerstvě vyrobené praky, napodobit indiánské stopaře a zaházet si nožem. Protože to zatím přece jen byli pořád ještě kluci, ale současně i malinko chlapi, jejich duše se zmítaly někde mezi klátivými hrdiny rodokapsů a nasládlými milovníky stříbrného plátna.

Mišák si vzpomněl na školníkovu Milušku a napadlo ho, že by zrovna mohla s nějakou holkou taky zajít k řece a tím pádem by se potkali. Podvědomě ale tušil, že na nic jiného, než na pozdrav se stejně nezmotá a tak myšlenku náhodného setkání raději dál nerozvíjel. Zato Mikeš přišel na nápad, pomalovat si tváře černými ornamenty pro zhoršení identifikace. Za tím účelem začal Mišák obětavě snášet suché větvičky, šišky a březovou kůru a Mikeš zatím prohledával kapsy, ve kterých tušil krabičku zápalek.

„Dělej,“ znervozňoval ho Mišák, protože měl strach, aby nesbíral topivo zbytečně.

Vzápětí ale oheň přece jen zadýmal, zaplápolal a později vzplál, protože to při zkušenostech vesnických kluků ani nemohlo jinak dopadnout. Ještě trošku přiložili a Mikeš odhadl, že za nějakou čtvrt hodinu mohou začít s maskováním. Mišák mínil, že by to mohlo být ještě o něco dřív. Voda pod hlinitým břehem temně bublala jako vždycky a jako vždycky také zvonila v bílých kamenitých peřejích kousek níž po proudu.

„Mít tak nějakou loďku, třeba aspoň z vydlabaného kmene,“ zasnul se Mikeš. „Nebo radši dvě a to už by byla flotila, se kterou bychom mohli zahájit opravdovou námořní válku a vylodit se na dolním konci.“ Víc už toho Mikeš vymyslet nestačil.

Chod událostí narušila příhoda, která zpočátku vypadala úplně stejně, jako spousta jiných před tím, ale ve skutečnosti navždy změnila jejich život. Nějakých sto metrů od ohníčku vystoupil z lesa muž menšího vzrůstu, leč přece jen dospělý, oděný v nazelenalý oděv milovníků přírody, trempů, banderovců, bezdomovců, čundráků a vojenských zběhů. Hajný to tedy nebyl, toho by Mišák s Mikešem s jistotou poznali i z větší dálky.

Muž vznesl inteligentní dotaz, který byl v podobných situacích standardní.

„Co tam děláte, kluci“ ?

Ačkoliv si nebyli vědomi žádného přečinu, protože tehdy se ohýnky u řeky dělaly běžně, začali hned podle zažitého zvyku pomalu zaujímat startovní polohu. Zelenému mužíkovi připadala jejich příprava k útěku liknavá a neúměrně dlouhá a také se začal zřejmě obávat o svoji dospěláckou nadřazenost. Je třeba připomenout, že image tehdy ještě nebyla na světě.

„Mám jít na vás?“ zesílil hlas.

Vtom se to stalo.

Mišák bez rozmyšlení a zcela nečekaně vyhrkl větu, která jednou stejně musela přijít.

„Tak pojď“ !

Mikeš zkoprněl, zrušil startovní pozici a vzrušeně sledoval běh událostí.

Chlápek zůstal stát a zřejmě hodnotil situaci. Kluci byli docela vzrostlí, Mišák dokonce poněkud vzrostlejší a ještě ke všemu byli dva.

„Tak proč nejdeš?“ narostl Mišákovi hřebínek.

Polohu polovysokého startu ale pro jistotu úplně nezrušil.

Zelený mužík se váhavě otočil a pomalým, důstojným krokem odkráčel opačným směrem k lesu.

„Viděls ho, machra?“ nadmul se Mišák.

„Od teďka už nikdy utíkat nebudem, od teďka budou utíkat ti druzí,“ rozhodl se odvážně Mikeš.

S rozmazáváním černého popela po obličejích už ani nezačali, protože jim to naráz připadalo hloupé a zbytečné. Pokud vím, do lesa kvůli euforii z prvního chlapského vítězství už tenkrát ani nedošli a tak se ani stopování, ani vrhání nožem nekonalo.

Mišák si z nějakých neznámých důvodů vzpomněl na školníkovu Milušku a přál si, aby to všechno viděla. Miluška ale neviděla samozřejmě nic a stejně by asi nic nepochopila, protože holky přemýšlejí úplně jinak.

Tak se Mišovi a Milošovi podařilo ve vteřině změnit jejich dosavadní svět a v nejmenším je nenapadlo, že ten okamžik se s neúprosnou vytrvalostí chystal plných čtrnáct let. Vůbec netušili, že se právě v tento jediný okamžik nenávratně uzavřela jejich bezstarostná, někdy trýznivá, ale relativně veselá kapitola jejich života. A protože to netušili, neměli ani čeho litovat.

Přes svoje první chlapské vítězství to byli přece jen pořád ještě hloupí kluci Mišák a Mikeš..

I VE ŠPITÁLE MUŽE BÝT VESELO

Na první pohled to tak nevypadá. Všech osm bílých železných postelí na šestce je obsazených. Vlastně bylo, ale dnes je jedna volná, protože zemřel děda Vidlák. Ještě včera s ním byla docela legrace i když příliš důvodů k radosti neměl. Byl to ale prima děda a docela dobře zapadl do skupiny pacientů o jednu až dvě generace mladších. Ať řekl cokoliv, všichni se zájmem poslouchali, nikdo do toho dědovi nekecal, nikdo se nesmál, ba dokonce ani neusmíval a už vůbec se nikdo nepoškleboval. Přitom děda vážil s bídou nějakých čtyřicet kilo

a z toho je vidět, že z pouhé hmoty se respekt nerodí. Nevím, čím to je, ale někteří lidé mají prostě přirozenou autoritu.

Všichni zavzpomínali na dobrého dědu, rozmrzele předali sestřím teploměry a polkli snídani. Kdo mohl, slezl z postele, aby mohla být podle předpisu upravena. Úprava spočívala především v natřepání polštáře. V tomto aktu je kus symboliky a když polštář s citem a láskou natřepává ženská ruka, zjihne každé srdce a možná proto zjihlo i srdce zápasníka kickboxu Viléma, obývajícího postel hned u dveří. Podvědomě zatoužil položit svoji těžce zkoušenou hlavu na čerstvě natřepaný polštář. Od této představy už nebylo daleko ke snu o hlavičce plavovlasé sestřičky Ivanky, umístěné hned vedle jeho ovázané hlavy. Nic jiného si ten čerstvě knockoutovaný sportovec představovat nemohl a i kdyby se nepřiznal, bylo to na něm stejně znát. Sestřička Ivanka si ale věděla rady a pokusila se, i když zcela neúspěšně, Vilémovi vysvětlit, že i když dvě hlavy leží na jednom polštáři, neznamená to ještě, že mají společný sen.

Ať už je to s polštářem jakkoliv, nelze přehlédnout, že nejen Vilém, ale i starší pacienti fascinovaně pozorovali ladné pohyby ivančiných štíhlých rukou. Jako na povel se o ně přestali zajímat teprve v okamžik, kdy Ivanka začala v hlubokém předklonu zahrnovat příkrývky pod matrace. Cílem tohoto zaběhnutého aktu bylo zřejmě dosáhnout jednotného estetického uspořádání na úkor praktičnosti, protože pod takovou příkrývku se dá ulehnout jen stěží. Po odchodu ranní vizity uvedli pacienti nemocní postel do původního stavu a spokojeně ulehli s přesvědčením že v nejbližších chvílích je už nic významného nečeká.

Odhad ale nebyl tentokrát správný, protože po půlhodině ohlásila vrchní sestra návštěvu slovatného profesora přes akupunkturu, která měla být shodou okolností předvedena právě na pokoji číslo šest, o kterém se zmiňujeme. Pacienti se zaradovali v naději, že jejich vleklým obtížím bude záhy odzvoněno a to ještě metodou nejmodernější a rukou nejpopovolanější. Profesorská návštěva ale bohužel nebyla součástí léčebných procesů sedmi ležících pacientů, protože o ty tu tentokrát nešlo. Smyslem bylo praktické vyučování třídy nastávajících sestřiček ze zdravotní školy, které se vzápětí rozjařeně dostavily mezi kovové postele a ořískané noční stolky. Pacienti v akupunkturové exkurzi tedy vystupovali pouze jako učební předměty. Na výzvu pana profesora se první ke spolupráci odvážně přihlásil traktorista Ludva z lesního závodu u Rýmařova. Byl to člověk poněkud obhroublý, ale zato obdařen tak vysokým stupněm otevřenosti a upřímnosti, s jakým se dnes setkáme už jen zřídka.

Dívky se seskupily kolem postele. Na pokyn pana profesora si Ludva lehl na břicho a stáhl odvážně pyžamové kalhoty, aby nervové dráhy na jeho vyvinutém pozadí mohly řádně posloužit k pedagogicko – vědeckému výkladu. Pan profesor si dal záležet, ale upoutat pochichtávající se děvčata stálo hodně námahy. Hlavní informací, kterou několikrát důrazně opakoval, se zdál být fakt, že akupunktura je zcela a stoprocentně bezbolestnou léčebnou metodou. Tato informace se jevila jako nejdůležitější a pochopitelně se o ni zajímal nejvíc ze všech zúčastněných právě Ludva. Po několikerém ujištění o bezbolestnosti uchopil profesor elegantním pohybem první jehličku a energicky ji zapíchl do Ludvovy odhodlaně nastavené hýždě.

„AU, K...!“ zařval upřímný, leč obhroublý Ludva a snažil se dosáhnout na jehličku, aby se jí zbavil. Nemusel se namáhat, protože pan profesor to udělal za něho, bystře svůj výklad s praktickou ukázkou ukončil a svoji něžnou ekvipáž odvedl za zklamaného mručení pacientů pryč z proklaté šestky.

Nesporným viníkem tak rychlého odchodu rozkošných děvčátek byl spolunocležníky po právu označen Ludva, ač se dodatečně snažil celou šestku přesvědčit, že píchnutí nešlo vydržet. Odchod éterických šestnáctek byl ale definitivní smutnou skutečností a zrakům pacientů už nebylo na čem spočinout se zalíbením. Až do oběda a ještě i dlouho potom byl nucen Ludva poslouchat oprávněné výtky otrávených spolunocležníků, kteří samozřejmě

věřili ve věci bezbolestnosti bezvýhradně panu profesorovi, přestože se o nás traduje, že nemáme kdovíjakou úctu k autoritám. Řekl bych, že se spíš držíme toho, co se nám právě hodí.

Náplastí na veskrze špatnou náladu se stala odpolední návštěva rodinných příslušníků, přátel a utěšovatelů, která ovšem třídu hezkých děvčat nahradit nedokázala. V přítomnosti návštěv ale nešťastný osud dědy Vidláka ani Ludvovo vystoupení s jehličkou nikdo taktně nezmiňoval, protože se nehodily do vnějšího světa, do světa rozkvetlých stromů, pádících aut, dětského jásoťu a reklamních hesel. Nemocniční společnost byla semknuta neviditelným krunýřem, který nepouštěl nic ven ani nic nepřijímal. Nejenže byli všichni stejně modrobíle oblečení, ale žili i stejně vodorovně a byli stejně smířeni s chodem času, daným ranním teploměrem, snídaní, vizitou, injekcí a někdy klistýřem. Podvědomě cítili sounáležitost se zašlými lustry, popukanými kachličkami, oprýskanými nočními stolky a především se spolutrpicími pacienty bez rozdílu věku, inteligence, sexuální orientace, tělesné hmotnosti a politického přesvědčení.

Návštěvy se chovaly tiše, skromně a nejčastěji přinášely za účelem zpestření stravy nemocných nejrůznější potraviny a nápoje, pro poškozená těla zpravidla nevhodné, někdy přímo pro konzumenta dokonce nebezpečné a tudíž velmi pečlivě ukryvané pod madracemi nebo v nejhlubších rozích nočních stolků.

Jen fotbalista Karel, který navštívil spoluhráče Fanouše, jak vyplynulo z dialogu, také z Bílovce, nepřinesl nic, protože ho, jak sám řekl, nic nenapadlo. Zato ale vášnivě vylíčil průběh posledního utkání okresního přeboru až zcela zpřetrhal okolní rodinné debaty. Všichni svorně poslouchali, jak sám temperamentní vypravěč Karel strašlivou střelou z velkého vápna napálil břevno a co bylo potom. Když svůj příběh skončil, návštěvníci se jen neradi a zvolna vraceli ke svým původním nudným tématům o opravě vodovodu, sklizených bramborách a nevalném školním prospěchu potomků.

Sestra taktně ohlásila blížící se konec návštěv, všichni se pomalu a spořádaně zvedali, hledali klobouky a rozvážně končili formální konverzaci o příští návštěvě, o brzkém uzdravení a případně volili i jiná pro loučení příhodná témata.

Tím, že zaklaply dveře za poslední návštěvou ovšem dobrodružství všedního nemocničního dne na šestce neskončilo. Pacienti si sotva sdělili nejhlubší dojmy z právě ukončených návštěv, když se dveře pokoje energicky otevřely a dovnitř zatlačili zeleně oddělení zřízenci další železnou postel a naopak ze dveří vystrkali prázdnou postel po dědovi Vidlákově. Na tomto koloběhu života by nebylo až tak nic zvláštního, kdyby na posteli neležel fotbalista Karel z Bílovce, který, jak víme, napálil břevno strašlivou střelou z velkého vápna. Právě tu nohu, která strašlivou střelou vyslala, těžce poškodil bezohledný řidič Mercedesu hned na parkovišti před nemocnicí. Jasně zářící bílá a ještě vlhká sádra přímo lákala ke klasickému podpisovému aktu. Karel se bystře zapojil do debaty, laděné v nemocničním duchu, tedy co bude k večeri a v kolik přijde večerní vizita. O fotbale už nepadlo ani slovo. Inteligentní člověk se dokáže přizpůsobit nové situaci a nevím, proč se někdy říká, že fotbalisté nejsou žádní chytráci.

Večeře za moc nestála. Navíc kdosi podstrčil Ludvovi k hrnku slabého čaje pěkně vyvedenou cedulku z tvrdého papíru na které stálo úhledným tiskacím písmem. PEGO - nesnídat !

Ludva se po přečtení zlověstného nápisu zcela zhroutil, opakovaně pokládal všem otázku „ proč zrovna já ? “ a okamžitě se rozhodl, že ráno odejde raději domů na revers. PEGO byla zkratka pro obávané vyšetření, kdy se do míchy zavede tlakový vzduch a člověkem pak páni doktoři točí všemi směry na zvláštním zařízení po způsobu tréninku kosmonautů. Kdo tuto metodu přežil, hovořil o strašlivých bolestech hlavy a vůbec nepopsatelném utrpení.

Ludvovi svévolně přidělili cedulku spolunocležníci, aby mu trochu pocuchali nervy jako trest za to, že nevydržel obyčejné píchnutí akupunkturovou jehlou.